

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA
MÁSODIK SZEKCIÓ

SHAW kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(6457/09. sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2011. július 26.

*Ezen határozat az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdésében foglalt
köörülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.*

A Shaw kontra Magyarország ügyben,

az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

Françoise Tulkens, *Elnök*,

Danutė Jočienė,

David Thór Björgvinsson,

Dragoljub Popović,

Sajó András,

Işıl Karakaş,

Guido Raimondi, *bírák*

és Françoise Elens-Passos, *Szekció Hivatalvezető-helyettes*

2011. július 5-i zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően az utóbb említett időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy, a Magyar Köztársaság ellen benyújtott kérelem (6457/09. sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény („az Egyezmény”) 34. cikke alapján egy ír állampolgár, Leslie James Shaw („a kérelmező”) 2009. január 28-án terjesztett a Bíróság elé.

2. A kérelmezőt L. Hincker, Strasbourgban praktizáló ügyvéd képviselte. A Magyar Kormányt („a Kormány”) Hölzl L. Képviselő képviselte a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumból.

3. A kérelmező azt állította, hogy a magyar hatóságok a szóban forgó – gyermek jogellenes elvitelével kapcsolatos – eljárásban elmulasztották a gyors fellépést, s nem tettek megfelelő és hatékony erőfeszítéseket annak érdekében, hogy kikényszerítsék a Franciaországból jogellenesen elvitt gyermeke visszaviteléhez való jogát, ilyen módon megsértve az Egyezmény 8. cikke alapján számára biztosított jogokat.

4. 2010. július 5-én a Második Szekció Elnöke úgy határozott, hogy közli a panaszt a Kormánnyal. Arról is döntés született, hogy a kérelem érdeme és elfogadhatósága egyidejűleg kerül elbírálásra (29. cikk 1. bekezdés). A kérelmező által előterjesztett kérelem nyomán a Kamara 2011. július 5-én úgy határozott, hogy nem tart tárgyalást az ügyben, mivel az Egyezmény alapján rá háruló feladatok ellátása nem tette szükségessé tárgyalás tartását (Bíróság Eljárási Szabályzata 54. szabály 3. bekezdés).

5. Az Ír Kormány nem gyakorolta az Egyezmény 36. cikkének 1. bekezdése, valamint a Bíróság Eljárási Szabályzatának 44. szabálya alapján számára biztosított, az eljárásba történő beavatkozáshoz való jogot.

A TÉNYEK

I. AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI

6. A kérelmező 1953-ban született, és Párizsban él.

1. A jelen kérelemre okot adó tények

7. 2005. június 21-én a párizsi francia elsőfokú bíróság felbontotta a kérelmező és felesége, a magyar állampolgár O.K. házasságát. A bíróság együttes felügyeleti jogot ítél meg a szülőknek 2000 októberében született lányuk felett, s az apa kapcsolattartási jogát szabályozva az anyánál helyezte el a gyermeket. Abban az időszakban az anya és a gyermek Párizsban élt. Ezt a határozatot a másodfokú francia bíróság 2006. november 29-én hatályában fenntartotta.

8. Időközben, 2005. szeptember 19-én, O.K. büntető feljelentést tett a francia hatóságoknál a kérelmező ellen, azt állítva, hogy a kérelmező szexuális visszaélést követett el gyermekükkel szemben. O.K. a kérelmező szülői felügyeleti jogának és kapcsolattartási jogának a felfüggesztését is kérte. Mivel azonban állításait nem támasztotta alá bizonyítékokkal, a feljelentést 2005. november 2-án elutasították.

9. 2007. december 29-én az anya nyaralás céljából Magyarországra vitte a gyermeket. Az apa tudott erről. Egy 2008. január 5-én kelt levélben azonban az anya arról tájékoztatta a kérelmezőt, hogy a kérelmező jóváhagyása nélkül magyar iskolába íratta be lányukat, s hogy nem áll szándékában Franciaországba visszavinni a gyermeket.

2. A gyermek jogellenes elvitelének megállapítására irányuló magyarországi eljárás

10. 2008. március 12-én a kérelmező pert indított az anya ellen a magyar Pesti Központi Kerületi Bíróságon. A kérelmező a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló 2201/2003/EK tanácsi rendelet („határozatok elismeréséről szóló EK rendelet”), valamint a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló Hágai Egyezmény alapján a gyermek anya általi jogellenes elvitelének megállapítását, valamint az anyának a gyermek kérelmezőhöz történő visszavitelére kötelezését kérte a bíróságtól. A Kerületi Bíróság megállapította, hogy a gyermek szokásos tartózkodási helye Franciaországban volt, mivel ott volt élete középpontja. A Kerületi Bíróság továbbá észrevételezte, hogy az együttes szülői felügyeleti jog miatt egyik szülő sem dönthetett volna a gyermek szokásos tartózkodási helyéről a

másik szülő jóváhagyása nélkül. A Kerületi Bíróság elrendelte a felek és lányuk igazságügyi vizsgálatát. A szakvélemény megállapította, hogy visszaélés vagy szeméremértés elkövetése a gyermek sérelmére nem volt valószínű, ezért nem volt indok a Hágai Egyezmény 13. cikkének (b) bekezdése alapján fennálló, a gyermek visszavitelének elrendelésére irányuló kötelezettség figyelmen kívül hagyására. Ezért ez a bíróság 2008. május 30-án megállapította a gyermek jogellenes elvételét, és kötelezte az anyát, hogy 2008. június 6-ig vigye vissza a gyermeket Franciaországba, vagy 2008. június 10-én adja át az apának Magyarországon.

11. 2008. szeptember 2-án a Fővárosi Bíróság hatályában fenntartotta a Kerületi Bíróság határozatát, de a gyermek Franciaországba történő visszavitelének határidejét 2008. szeptember 27-i, Magyarországon történő átadását pedig 2008. október 1-jei időpontban állapította meg. (Ezen ítélet végrehajtását illetően ld. a 3. címet, alább.)

12. Az anya felülvizsgálati kérelmet terjesztett a jogerős ítélet ellen a Legfelsőbb Bíróság elé, amely osztotta a Fővárosi Bíróság azon álláspontját, hogy a gyermek további Magyarországon tartásának jogi feltételei nem álltak fenn. A Legfelsőbb Bíróság igazságügyi pszichológiai szakvéleményeket értékelt, és megállapította, hogy a gyermek érzelmileg továbbra is ragaszkodott apjához is, így Franciaországba történő visszavitele nem okoz számára súlyos traumát. Ezért 2008. november 18-án a Legfelsőbb Bíróság helyben hagyta a Fővárosi Bíróság határozatát.

3. A gyermek Franciaországba történő visszavitelét célzó magyarországi végrehajtási eljárás 2009. július 29. előtt

13. A Fővárosi Bíróság jogerős ítéletének (ld. fenti 11. bekezdés) meghozatalát követően a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2008. október 15-én elrendelte a gyermek visszavitelét előíró ítélet végrehajtását.

14. 2008. október 29-én és november 26-án a végrehajtó sikertelenül hívta fel O.K.-t a bírósági végzésben foglaltak önkéntes teljesítésére.

15. 2008. december 5-én a végrehajtó az iratok megküldésével a bírósághoz fordult a végrehajtás további módjának meghatározása végett.

16. 2008. december 17-én az anya a végrehajtási eljárás felfüggesztését kérte. A magyar Heves Városi Bíróság 2008. december 19-én elutasította a kérelmet. A bíróság továbbá 50.000 forint (megközelítőleg 180 euró) pénzbírsággal sújtotta, és kötelezettségei teljesítésére hívta fel az anyát. A bíróság rámutatott arra, hogy végrehajtandó határozatot nem vizsgálhat felül. Ezt a határozatot a Heves Megyei Bíróság 2009. február 12-én helyben hagyta.

17. A végrehajtó kérelmére a Gyámhivatal környezettanulmányt készített a gyermek elhelyezési körülményeiről. Az anya önkéntes teljesítésre történő rábírására tett kísérletek sikertelenek voltak.

18. Továbbá, O.K. pert indított a Pesti Központi Kerületi Bíróságon a végrehajtási eljárás megszüntetése iránt. A Kerületi Bíróság 2009. január 14-én elutasította a keresetet.

19. 2009. április 27-én a Heves Megyei Bíróság elrendelte a gyermek visszavitelének rendőrségi közreműködéssel történő végrehajtását. A határozat 2009. június 18-án jogerőssé vált.

20. A végrehajtó 2009. július 20-án felszólította az anyát, hogy a 2009. július 29-én lefolytatásra kerülő helyszíni eljárás során biztosítsa a gyermek visszaadását.

21. Időközben, 2009. március 31-én a párizsi elsőfokú bíróság kiskorú feletti felügyeleti jog megváltoztatásának bűncselekménye miatt európai elfogatóparancsot adott ki O.K. ellen. 2009. július 27-én Magyarországon őrizetbe vették az anyát.

22. 2009. július 28-án a Fővárosi Bíróság – amely megtagadta az európai elfogatóparancs végrehajtását – szabadlábra helyezte az anyát. A bíróság észrevételezte, hogy ugyanazon cselekmény miatt a magyar hatóságok előtt már büntetőeljárás volt folyamatban O.K. ellen (ld. 40-41. bekezdés, alább), ami az európai elfogatóparancs teljesítésének akadályát képezte.

4. A gyermek Franciaországba történő visszavitelét célzó magyarországi végrehajtási eljárás 2009. július 29. után

23. 2009. július 29-én a végrehajtó helyszíni eljárás lefolytatását kísérelte meg, ami nem járt sikerrel, mivel O.K. és lánya megszökött és elrejtőzött. A Hevesi Rendőrkapitányság eltűntnek nyilvánította őket, és elfogatóparancsot bocsátott ki ellenük.

24. 2009. október 19-én a végrehajtó helyszíni eljárást folytatott le a gyermek általános iskolájában, és megállapította, hogy a gyermek az iskolai év során az órákon nem vett részt.

25. 2009. október 28-án a végrehajtó Egerben kísérelte meg az anya és a gyermek tartózkodási helyének felkutatását. Megállapítást nyert azonban, hogy a megadott cím nem létezett. A végrehajtó a rendőrség közreműködésével a környék összes lehetséges épületét átkutatta, de nem járt eredménnyel.

26. Továbbá, a rendőrhatalóság az anya bejelentett lakcímét rendszeresen ellenőrizte (2009. szeptember 10., 13., 14., 23., 2010. január 14., február 18.) azért, hogy az anya szüleivel történő esetleges kapcsolattartását figyelemmel kísérhesse.

27. 2010. február 17-én a végrehajtó a végrehajtási eljárás szünetelését állapította meg az anya és a gyermek ismeretlen helyen tartózkodása miatt.

28. A francia fellebbviteli bíróság nyomozási bírója által előterjesztett jogsegély-kérelem nyomán 2010 tavaszán a hatóságok adatokat kértek az anyáról a telekommunikációs szolgáltatóktól, kapcsolatba léptek O.K.

korábbi munkáltatójával és az anya bejegyzett tartózkodási helyének Polgármesteri Hivatalával, továbbá számos tanút meghallgattak.

29. A Rendőrkapitányság figyelemmel kísérte az Országos Egészségbiztosítási Pénztár adatbázisát is az anya és a gyermek esetleges orvosi ellátásának helyére vonatkozó adatok beszerzése érdekében.

30. A Rendőrkapitányság a gyermek iskoláját is figyelemmel kísérte. 2009. november 23-án az iskolaigazgató engedélyezte a gyermek felmentését az óralátogatás alól. Megállapítást nyert, hogy a 2010. június 4-ére, illetve augusztus 18-ára kiírt vizsgáin a gyermek nem jelent meg.

31. Az Egeri Rendőrkapitányság rendszeresen (2009. szeptember 1., 4., 13., október 15., 2010. január 20., február 19., március 19., április 24., május 27., június 22., július 25.) ellenőrizte a közterületeket, a nyilvános helyeket és az anya korábbi egeri lakcímét, mivel egyes információk szerint az anya állítólag Egerben tartózkodik.

32. Ezen intézkedések ez ideig nem vezettek O.K. vagy lánya tartózkodási helyének a felderítésére.

5. A kérelmező láthatási jogával kapcsolatos magyarországi végrehajtási eljárás

33. 2008. április 15-én a Párizsi Ítéletábra a határozatok elismeréséről szóló EK rendelet 41. cikkének (2) bekezdése alapján igazolást adott ki a kérelmező számára a 2006. november 29-i francia határozatban (ld. fenti 7. bekezdés) meghatározott láthatási jogról.

34. A kérelmező ezt követően az Egeri Városi Bíróságtól láthatási jogának végrehajtását kérte. 2008. április 29-én az ügyet megküldték az illetékes gyámhivatalnak. A Gyöngyösi Városi Gyámhivatal 2008. május 23-án elutasította a kérelmet. A Gyámhivatal a határozatok elismeréséről szóló EK rendelet 10. cikke alapján joghatóságának hiányát állapította meg, mivel a gyermek jogellenes elvitelével kapcsolatos eljárás a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt már folyamatban volt (ld. fenti 10. bekezdés).

35. 2009. január 12-én a Heves Megyei Főügyészség óvást nyújtott be a határozat ellen, mivel azt törvénytelennek találta. A Főügyészség a határozatok elismeréséről szóló EK rendelet 41. cikkére támaszkodva úgy vélte, hogy a Gyámhivatal nemcsak, hogy rendelkezett joghatósággal a kérelmező láthatási jogának végrehajtására, hanem a végrehajtás jogi kötelezettsége is volt. Ezért a Főügyészség a Gyámhivatal határozatának hatályon kívül helyezését javasolta.

36. A Gyöngyösi Városi Gyámhivatal nem fogadta el a javaslatot, s felülvizsgálatot céljából megküldte azt az Észak-magyarországi Regionális Közigazgatási Hivatalnak, amely a Gyámhivatal álláspontját osztotta, megállapítva a Gyámhivatal joghatóságának hiányát. A kérelmező a határozat bírósági felülvizsgálatát kérte a Heves Megyei Bíróságtól. 2009. május 27-én a bíróság elutasította a kérelmező keresetét, megállapítva, hogy

a láthatási jog végrehajtása legalizálná a gyermek jogellenes Magyarországon tartását, és ellentétes lenne a Hágai Egyezmény 16. cikkével.

37. A kérelmező láthatási jogát azóta sem tartották tiszteletben.

6. A kérelmező számára kizárólagos szülői felügyeletet megítélő francia határozat

38. A kérelmező kérelme nyomán – de O.K. távollétében – a créteili francia elsőfokú bíróság előzetes végzést bocsátott ki, amelyben a gyermeket a kérelmezőnél helyezte el, aki számára 2008. április 14-én kizárólagos felügyeleti jogot ítelt meg.

39. 2009-ben a kérelmező eljárást indított az Egri Városi Bíróság előtt az ítélet Magyarországon történő elismerése iránt. Új eljárásra utasítást követően az ügy jelenleg a Heves Megyei Bíróság előtt van folyamatban.

7. Büntetőeljárás az anya ellen

40. 2009. június 1-jén a kérelmező feljelentést tett az Egri Városi Ügyészségen az anya ellen. A Büntető Törvénykönyv 195. § (4) bekezdése alapján a kérelmező úgy vélte, hogy O.K. kiskorú veszélyeztetését valószínűsítette meg azáltal, hogy nem tett eleget az őt lányuk számára történő átadására kötelező, jogerős ítéletben foglaltaknak.

41. A Heves Megyei Főügyészség 2009. június 24-én elutasította a panaszt. A Főügyészség úgy vélte, hogy a bűncselekmény törvényi tényállási elemei nem valósultak meg teljes mértékben, mivel az anyát a láthatási jog tiszteletben tartásának elmulasztása miatt kellett volna pénzbírsággal sújtani. Az anyára kiszabott pénzbírság (ld. 16. bekezdés) azonban a gyermek kérelmező számára történő átadására irányuló, az anyát terhelő kötelezettség kikényszerítését szolgálta.

42. Időközben, 2008 tavaszán, a kérelmező kiskorú elhelyezésének megváltoztatása miatt büntető feljelentést tett a magyar hatóságoknál a Büntető Törvénykönyv 194. § alapján. 2009. szeptember 29-én a Heves Városi Ügyészség nyomozást rendelt el. Miután azonban az Ügyészség megállapította, hogy a gyermek kizárólagos elhelyezésével kapcsolatban végrehajtható határozat nem létezett, 2010. január 8-án megszüntette a nyomozást. A kérelmező fellebbezését elutasították.

8. További, a kérelmező által kért intézkedések

43. 2009. január 14-én a kérelmező panaszt nyújtott be az Európai Bizottsághoz a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről szóló 1393/2007/EK rendelet („iratok kézbesítéséről szóló EK rendelet”), a határozatok

elismeréséről szóló EK rendelet, valamint az EU Alapvető Jogok Chartájának megsértése miatt. 2009. november 3-án a Bizottság hivatalos értesítő levelet küldött a magyar hatóságoknak a határozatok elismeréséről szóló EK rendelet lehetséges megsértéséről. 2009 decemberében a Külügyminiszter válaszolt a hivatalos értesítő levélre. Az eljárás jelenleg is folyamatban van.

II. RELEVÁNS NEMZETKÖZI ÉS HAZAI JOG

A. Nemzetközi jog

1. A határozatok elismeréséről szóló EK rendelet releváns rendelkezései

44. Ez a rendelet (Dánia kivételével) 2005. március 1-jén lépett hatályba, s közvetlen hatállyal bír az Európai Unió Tagállamaiban, Magyarországot is beleértve.

1. cikk – Hatály

„1. Ezt a rendeletet a bíróság jellegétől függetlenül az alábbiakkal kapcsolatos polgári ügyekben kell alkalmazni:

...

b) a szülői felelősség megállapítása, gyakorlása, átruházása, korlátozása vagy megszüntetése.

2. Az (1) bekezdés b) pontjában említett ügyek különösen a következőkkel foglalkoznak:

a) felügyeleti jog és kapcsolattartási jog”

2. cikk – Fogalommeghatározások

„E rendelet alkalmazásában:

11. „jogellenes elvitel vagy visszatartás”: egy gyermek elvitele vagy visszatartása,

a) amennyiben azt sérti a határozat vagy jogszabály hatálya alapján, illetve azon tagállam joga szerint jogilag kötelező megállapodás útján szerzett felügyeleti jogokat, ahol a gyermek közvetlenül az elvitel vagy visszatartás előtt szokásos tartózkodási hellyel rendelkezett; és

b) feltéve, hogy az elvitel vagy visszatartás időpontjában a felügyeleti jogokat közösen vagy önállóan ténylegesen gyakorolták, vagy gyakorolták volna, ha az elvitelre vagy visszatartásra nem kerül sor. A felügyeletet közösen gyakoroltnak kell tekinteni, ha határozat vagy jogszabály hatálya értelmében a szülői felelősség egyik gyakorlója nem határozhat a gyermek tartózkodási helyéről a szülői felelősség másik gyakorlójának hozzájárulása nélkül.”

10. cikk - Joghatóság a gyermek jogellenes elvitele esetében

„A gyermek jogellenes elvitele vagy visszatartása esetében azon tagállam bíróságai, amelyben az elvitelt vagy visszatartást közvetlenül megelőzően a gyermek szokásos tartózkodási hellyel rendelkezett, mindaddig megtartják joghatóságukat, amíg a gyermek másik tagállamban szokásos tartózkodási helyet nem szerez, és:

a) minden felügyeleti joggal rendelkező személy, intézmény vagy más szerv el nem fogadja az elvitelt, illetve visszatartást;

vagy

b) a gyermek legalább egy éve tartózkodik az említett másik tagállamban azt követően, hogy a felügyeleti joggal rendelkező személy, intézmény vagy más szerv tudomást szerzett, illetve tudomást szerezhetett a gyermek tartózkodási helyéről, és a gyermek beilleszkedett új környezetében, továbbá a következő feltételek közül legalább egy teljesül:

i. egy éven belül azt követően, hogy a felügyeleti jog gyakorlója tudomást szerzett vagy tudomást kellett szereznie a gyermek tartózkodási helyéről, nem nyújtottak be a visszavitel iránti kérelmet annak a tagállamnak az illetékes hatóságaihoz, ahová a gyermeket elvitték, illetve amelyben visszatartották;

ii. a felügyeleti jogok gyakorlója által benyújtott visszaviteli kérelmet visszavonták és nem nyújtottak be új kérelmet az i. bekezdésben meghatározott határidőn belül;

iii. a 11. cikk (7) bekezdése alapján lezárták azt az ügyet, amelyet azon tagállam bírósága előtt folytattak, ahol a gyermek közvetlenül a jogellenes elvitel, illetve visszatartás előtt szokásos tartózkodási hellyel rendelkezett;

iv. a gyermek visszaviteléről nem rendelkező, felügyeletről szóló határozatot hoztak annak a tagállamnak a bíróságai, ahol a gyermek közvetlenül a jogellenes elvitel, illetve visszatartás előtt szokásos tartózkodási hellyel rendelkezett.”

11. cikk -A gyermek visszavitele

„1. A (2)–(8) bekezdést kell alkalmazni, amennyiben a felügyeleti jogokat gyakorló személy, intézmény vagy más szerv egy tagállam illetékes hatóságaihoz folyamodik azért, hogy azok a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980. október 25-i Hágai Egyezmény (a továbbiakban: az 1980. évi Hágai Egyezmény) alapján hozzon határozatot annak érdekében, hogy kérelmezze annak a gyermeknek a visszavitelét, akit közvetlenül a jogellenes elvitel, illetve visszatartás előtti szokásos tartózkodási helye szerinti tagállamtól eltérő tagállamba jogellenesen elvittek, illetve ott visszatartottak. ...

3. Annak a bíróságnak, amelyhez az (1) bekezdésben említettek szerint a gyermek visszavitele iránti kérelmet nyújtanak be, a lehető leggyorsabban kell eljárnia a kérelemmel kapcsolatban, igénybe véve a nemzeti jogában rendelkezésre álló leggyorsabb eljárásokat.

Az első albekezdés sérelme nélkül, a bíróság – amennyiben rendkívüli körülmények nem gátolják meg – a kérelem benyújtását követően legkésőbb hat héten belül határozatot hoz.

...

8. Az 1980. évi Hágai Egyezmény 13. cikke szerinti visszavitt elutasító határozat ellenére, e rendelet szerint joghatósággal rendelkező bíróság által kibocsátott későbbi, a gyermek visszavitt elrendelő határozatok az alábbi III. fejezet 4. szakaszával összhangban hajthatók végre a gyermek visszavitt elének biztosítása érdekében.”

21. cikk - A határozat elismerése

„1. Valamely tagállamban hozott határozatot a többi tagállamban külön eljárás nélkül elismerik.”

23. cikk - A szülői felelősségére vonatkozó határozatok elismerését kizáró okok

„A szülői felelősségére vonatkozó határozat nem ismerhető el, amennyiben:

...

c) a határozatot az alperes távollétében hozták, amennyiben az alperesnek nem kézbesítették az eljárást megindító vagy azzal egyenértékű iratot megfelelő időben és olyan módon, hogy az alperes védelméről gondoskodhasson, kivéve, ha megállapítást nyer, hogy az alperes egyértelműen elfogadta a határozatot;...”

40. cikk – Hatály

(1) Ez a szakasz az alábbiakra alkalmazandó:

a) láthatási jog;

és

b) a gyermeknek a 11. cikk (8) bekezdése alapján meghozott határozaton alapuló visszavitt el.”

41. cikk - Láthatási jog

„1. A valamely tagállamban meghozott végrehajtható határozat alapján biztosított, a 40. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett láthatási jogokat egy másik tagállamban a végrehajthatóvá nyilvánításának szükségessége és az elismerése megtagadásának lehetősége nélkül ismerik el és hajtják végre, amennyiben a határozatot az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban a (2) bekezdéssel összhangban igazolták.

Abban az esetben is, ha a nemzeti jog nem írja elő a láthatási jogot biztosító határozat végrehajthatóságát, az eredetileg eljáró bíróság a határozatot a jogorvoslat ellenére végrehajthatónak nyilváníthatja.”

42. cikk -A gyermek visszavitt el

„1. A gyermeknek a valamely tagállamban meghozott végrehajtható határozat alapján elrendelt, a 40. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett visszavitt el egy másik tagállamban a végrehajthatóvá nyilvánításának szükségessége és az elismerése megtagadásának lehetősége nélkül ismerik el és hajtják végre, amennyiben a határozatot az eredeti eljárás helye szerinti tagállamban a (2) bekezdéssel összhangban igazolták.

Abban az esetben is, ha a nemzeti jog nem írja elő a gyermek visszavitelét elrendelő határozat végrehajthatóságát, az eredetileg eljáró bíróság a határozatot a jogorvoslat ellenére végrehajthatónak nyilváníthatja.”

47. cikk - Végrehajtási eljárás

„1. A végrehajtási eljárásra a végrehajtás helye szerinti tagállam joga az irányadó.

(2) Azokat a határozatokat, amelyeket egy másik tagállam bírósága hozott meg és a 2. szakasszal összhangban végrehajthatóvá nyilvánítottak, vagy a 41. cikk (1) bekezdésével, illetve a 42. cikk (1) bekezdésével összhangban igazoltak, a végrehajtás helye szerinti tagállamban ugyanazokkal a feltételekkel kell végrehajtani, mintha abban a tagállamban hozták volna meg azokat.”

60. cikk - Egyes többoldalú egyezményekhez való viszony

„A tagállamok közötti kapcsolatokban e rendelet elsőbbséget élvez a következő egyezményekkel szemben, amennyiben azok az e rendelettel szabályozott ügyekre vonatkoznak:

e) a gyermekek jogellenes külföldre vitelének polgári jogi vonatkozásairól szóló, 1980. október 25-én kelt Hágai Egyezmény.”

2. A Hágai Egyezmény releváns rendelkezései

45. Magyarország 1986. április 7-én csatlakozott ehhez az Egyezményhez, amelyet az 1986. évi 14. törvényerejű rendeletben hirdetett ki.

12. Cikk

„Ha a gyermek jogellenes elvitelének vagy elrejtésének a 3. Cikk szerinti esetében a gyermek jogellenes elvitelétől vagy elrejtésétől az eljárásnak azon Szerződő Állam igazságügyi vagy államigazgatási szervei előtti megindításáig, ahol a gyermek van, egy évnél kevesebb idő telt el, az érintett hatóság haladéktalanul elrendeli a gyermek visszavitelét. ...”

13. Cikk

„Az előző cikkben foglalt rendelkezések ellenére a megkeresett Állam igazságügyi vagy államigazgatási szerve nem köteles elrendelni a gyermek visszavitelét, ha az azt ellenző személy, intézmény vagy más szerv bizonyítja, hogy -

...

b) a gyermeket visszavitele testi vagy lelki károsodásnak tenné ki vagy bármi más módon elviselhetetlen helyzetet teremtené számára.”

16. Cikk

„A gyermeknek a 3. Cikk értelmében vett jogellenes elviteléről vagy elrejtéséről szóló értesítés kézhezvételét követően annak a Szerződő Államnak az igazságügyi vagy államigazgatási szervei, ahová a gyermeket vitték, vagy ahol a gyermeket elrejtették, mindaddig nem döntenek a szülői felügyeleti jog érdemét illetően, amíg nem születik határozat arról, hogy a gyermeket az ezen Egyezmény szerinti eljárásban nem kell visszavinni; feltéve, hogy az ezen Egyezmény szerinti kérelem az értesítés kézhezvételétől számított ésszerű időn belül megérkezik.”

B. Hazai jog

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény

46. A törvény 172. § (1) bekezdés szerint a bíróság megfelelő határidő tűzésével először önkéntes teljesítésre hívja fel a kötelezettet. Nemteljesítés esetén a végrehajtó a végrehajtás módjának meghatározása céljából haladéktalanul az illetékes bíróság elé terjeszti az ügyiratot.

A végrehajtás lehetséges módjait a törvény 174. §-a szabályozza, és azok magukban foglalják a kötelezettel szembeni, 500.000 forintig terjedő pénzbírság kiszabásának a lehetőségét, amely ismételtén kiszabható. Továbbá, a bíróság a rendőrség közreműködésével történő végrehajtást is elrendelheti. Ilyen esetekben a végrehajtó időpontot tűz a helyszíni eljárásra, és erről értesíti az illetékes gyámhatóságot, a kötelezettet, a kérelmezőt és a rendőrséget. Ha a visszavinni rendelt gyermek a bejelentett lakó- vagy tartózkodási helyén nem lelhető fel, akkor a végrehajtó körözést rendel el.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 8 CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

47. A kérelmező azt panaszolta, hogy a magyar hatóságok elmulasztották időben megtenni a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy lánya jogellenes elvitelét követően ismét kapcsolatot létesíthessen lányával. Véleménye szerint az Egyezmény 8. cikke ezt követelte volna meg. A 8. cikk kimondja:

„1. Everyone has the right to respect for his private and family life, his home and his correspondence.

There shall be no interference by a public authority with the exercise of this right except such as is in accordance with the law and is necessary in a democratic society in the interests of national security, public safety or the economic well-being of the country, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals, or for the protection of the rights and freedoms of others. ”

48. A Kormány vitatta az állítást.

A. Elfogadhatóság

49. A Kormány előterjesztette, hogy 2009. január 14-én a kérelmező panaszt nyújtott be az Európai Bizottsághoz, azt állítva, hogy megsértették az iratok kézbesítéséről szóló EK rendeletet, a határozatok elismeréséről szóló EK rendeletet, valamint az Európai Unió Alapvető Jogok Chartáját, mivel a francia bíróságok által számára megítélt láthatási és szülői felügyeleti jogokat a magyar hatóságok nem hajtották végre. A Bizottság előtti eljárás az észrevételek benyújtásának időpontjában még folyamatban volt. A Kormány észrevételei azt sugallták, hogy az Egyezmény 35. cikke 2. bekezdésének b. pontja alapján ez az elem kizárja az ügy Bíróság általi vizsgálatát. A 35. cikk 2. bekezdésének b. pontja kimondja:

„2. A Bíróság a 34. cikk alapján előterjesztett egyéni kérelemmel nem foglalkozik, ha az ...

b) lényegileg azonos egy olyan üggyel, amelyet a Bíróság már megvizsgált, illetve amelyet már más nemzetközi vizsgálat vagy elintézési eljárás alá bocsátottak és az nem tartalmaz az ügyre vonatkozó új adatokat.”

50. A kérelmező nem fűzött megjegyzést ehhez a kérdéshez.

51. A Bíróság emlékeztet arra, hogy már kimondta: az Egyezmény 35. cikke 2. bekezdésének b. pontja alkalmazásában az Európai Bizottsághoz benyújtott ilyen egyéni panaszok nem minősülnek „más nemzetközi vizsgálat vagy elintézési eljárás”-nak (ld. *Karoussiotis v. Portugal*, no. 23205/08, §§ 65–76, 1 February 2011). Ebből következően ezt a kifogást el kell utasítani. Továbbá, a kérelem nem nyilvánvalóan alaptalan az Egyezmény 35. cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben, és semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

1. A felek előterjesztései

1. A kérelmező

52. A kérelmező a Hágai Egyezmény 12. cikkére hivatkozva rámutatott, hogy a hatóságoknak haladéktalanul el kellett volna rendelniük a gyermek visszavitelét. Hangsúlyozta, hogy a gyors cselekvés a hatóságok kötelessége volt, mivel az időmúlás jóvátehetetlen károkat okozhat családi életében. Nem került azonban sor gyors intézkedések megtételére jogainak biztosítása érdekében. Tizennégy hónapos időszak telt el a 2008. május 30-i, a gyermek visszavitelét elrendelő elsőfokú ítélet, és a végrehajtó által 2009. július 29-én foganatosított, első valódi intézkedés között.

53. A kérelmező továbbá kifogásolta a hazai bíróságok azon megállapítását, hogy nem rendelkeznek joghatósággal a kérelmező láthatási jogának végrehajtására.

54. A kérelmező aggodalmát fejezte ki lánya jólétével kapcsolatban, tekintettel arra, hogy a gyermeket kivették az iskolából, és nem részesítették megfelelő orvosi ellátásban.

55. A kérelmező elismerte, hogy az anya magatartása hozzájárult a végrehajtás nehézségéhez. Véleménye szerint azonban a hatóságok nem tettek megfelelő intézkedéseket az anya szankcionálása érdekében. A magyar *Kék Vonal* Gyermek Krízis Alapítvány és az USA külügyminisztériuma által 2005-ben készített jelentésekre hivatkozva a kérelmező azt állította, hogy Magyarország nem teszi lehetővé az ilyen ügyek hatékony megoldását.

56. Ezzel összefüggésben a kérelmező kétségeit fejezte ki a körözés hatékony voltát illetően, mivel büntetőeljárás hiányában a rendőrségnek nincs joga az anya őrizetbe vételére. A rendőrség csupán személyazonosságának igazolására, és tartózkodási helyének felfedezésére szólíthatja fel az anyát.

57. A kérelmező arra a következtetésre jutott, hogy a hazai hatóságok nem tették meg az összes szükséges intézkedést jogainak kikényszerítése érdekében, ilyen módon megsértve az Egyezmény 8. cikke alapján számára biztosított jogokat.

2. A Kormány

58. A Kormány hangsúlyozta a gyermeki jogok védelmének fontosságát, rámutatva, hogy a gyermek kimozdítása megszokott környezetéből negatív hatással járhat testi és lelki egészségére. Ezért a hatóságoknak gondosan kell kiválasztaniuk azt a végrehajtási módot, amely a gyermek legjobb érdekének megfelelő.

59. A *Maire v. Portugal* (no. 48206/99, ECHR 2003-VII) és az *Ignaccolo-Zenide v. Romania* (no. 31679/96, ECHR 2000-I) ügyekben hozott ítéletekre hivatkozva a Kormány hangsúlyozta, hogy a nemzeti hatóságoknak a szülő és a gyermek közötti kapcsolat ismételt létrehozására irányuló intézkedési kötelezettsége nem abszolút. A Kormány továbbá rávilágított arra, hogy ezen a területen korlátozottan alkalmazható kényszer.

60. A fenti megfontolásokra figyelemmel a Kormány úgy vélte, hogy a magyar hatóságok mindent megtettek annak biztosítása érdekében, hogy a gyermek visszakerüljön szokásos tartózkodási helyére. Elrendelték a gyermek visszavitelét, felhívták az anyát a végzésben foglaltak önkéntes teljesítésére, és pénzbírságot szabtak ki rá. O.K. és lánya eltűnését követően a hatóságok személykörözést rendeltek el, s közterületeken, a határállomáson, az anya lakcímén és a gyermek iskolájában rendszeresen ellenőrzést tartottak. Továbbá, a kérelmező számára kizárólagos szülői

felügyeleti jogot megítélő francia ítélet érvényességét elismerő jogerős ítélet megléte esetén a rendőrség kiskorú veszélyeztetésének bűncselekménye miatt büntetőeljárást indíthat, és titkos információgyűjtést folytathat.

61. A Kormány fenntartotta, hogy a magyar jogrendszer rendelkezik az ilyen határozatok végrehajtásának kikényszerítését biztosító gyors és hatékony eszközökkel. Azonban felmerülhetnek olyan objektív körülmények – mint az anya és a gyermek ismeretlen helyen való elrejtőzése – amelyek átmenetileg meggátolják a hatóságokat abban, hogy intézkedjenek. Az ilyen események nem róhatók az eljáró hatóságok terhére. Ezért a Kormánynak az volt az álláspontja, hogy a kérelmező számára az Egyezmény 8. cikke alapján biztosított jogokat nem sértették meg.

62. Végül, a kérelmező láthatási jogának végrehajtását illetően a Kormány osztotta a hazai hatóságok joghatóság hiányát megállapító álláspontját. A Kormány továbbá rámutatott arra, hogy a francia ítélet elismerésével kapcsolatos eljárás az előterjesztés időpontjában még folyamatban volt. Összegezve, a Kormány azt a következtetést vonta le, hogy a hazai hatóságok jogszerűen jártak el.

2. A Bíróság értékelése

1. Általános elvek

63. A Bíróság megismétli: a 8. cikk alapvető célja az, hogy megvédje az egyént a hatóságok önkényes intézkedéseivel szemben. Továbbá, a családi élet hatékony „tisztelete” pozitív kötelezettségeket is magában foglal. Mindkét kontextusban figyelemmel kell lenni arra, hogy megfelelő egyensúlyt kell találni az egyén és a közösség egészének versengő érdekei között; s az Állam mindkét kontextusban rendelkezik bizonyos terjedelmű mérlegelési jogkörrel (ld. *Keegan v. Ireland*, 26 May 1994, § 49, Series A no. 290).

64. Az Állam pozitív intézkedések megtételével kapcsolatos kötelezettségét illetően a Bíróság már többször megállapította, hogy a 8. cikk magában foglalja a szülő jogát arra, hogy a gyermekével való újbóli kapcsolat megteremtése érdekében intézkedések megtételére kerüljön sor, valamint a nemzeti hatóságok kötelezettségét arra, hogy elősegítsék az ilyen kapcsolatfelvételt (ld. – többek között – *Ignaccolo-Zenide v. Romania*, cited above, § 94, ECHR 2000-I; *Nuutinen v. Finland*, no. 32842/96, § 127, ECHR 2000-VIII, és *Iglesias Gil and A.U.I. v. Spain*, no. 56673/00, § 49, ECHR 2003-V).

65. Családjogi határozatok végrehajtásával kapcsolatos ügyekben a Bíróság már többször megállapította: a döntő az, hogy a nemzeti hatóságok minden olyan szükséges lépést megtettek-e a végrehajtás megkönnyítése érdekében, ami az adott ügy egyedi körülményei között ésszerűen

megkövetelhető volt (ld. *Hokkanen v. Finland*, 23 September 1994, § 53, Series A no. 299-A; fent hivatkozott *Ignaccolo-Zenide*, § 96; fent hivatkozott *Nuutinen v. Finland*, § 128, *Sylvester v. Austria*, no. 36812/97 és 40104/98, § 59, 24 April 2003).

66. A Bíróság megismétli, hogy ilyen típusú ügyekben valamely intézkedés megfelelő voltát a végrehajtás gyorsaságán keresztül kell megítélni, mivel az időmúlás orvosolhatatlan következményekkel járhat a gyermek és a vele együtt nem élő szülő kapcsolatára (ld. fent hivatkozott *Ignaccolo-Zenide* § 102). A Hágai Egyezmény elismeri ezt a tényt, mivel számos intézkedést ír elő a Szerződő Államok bármelyikébe elvitt, illetve ott jogellenesen visszatartott gyermek gyors visszavitelének biztosítása érdekében. A Hágai Egyezmény 11. cikke megköveteli az érintett bírósági vagy igazgatási hatóságoktól, hogy a gyermek visszavitelének biztosítása érdekében gyorsan járjanak el, és hat hétnél hosszabb inaktivitás már magyarázatkérésre adhat alapot (*Neulinger and Shuruk v. Switzerland* [GC], no. 41615/07, § 140, ECHR 2010-...). Ez a határozatok elismeréséről szóló EK rendelet alapján lefolytatott eljárások vonatkozásában is így van, mivel a 11. cikk 3. bekezdése megköveteli az érintett bírósági hatóságoktól, hogy gyorsan, a hazai jog alapján biztosított leggyorsabb eljárás igénybe vételével járjanak el, s a kérelem benyújtásától számított hat héten belül hozzanak ítéletet.

67. A Bíróság azt is megállapította, hogy bár ezen az érzékeny területen kényszerintézkedések alkalmazása gyermekekkel szemben nem kívánatos, a gyermekkel együtt élő szülő jogellenes magatartása esetén szankciók alkalmazása nem zárható ki (ld. fent hivatkozott *Ignaccolo-Zenide*, § 106).

68. Végül, a Bíróság megismétli, hogy az Egyezményt a nemzetközi jog elveivel, különösen az emberi jogok nemzetközi védelmével kapcsolatos elvekkel összhangban kell alkalmazni (ld. *Streletz, Kessler and Krenz v. Germany* [GC], no. 34044/96, 35532/97 és 44801/98, § 90, ECHR 2001-II, valamint *Al-Adsani v. the United Kingdom* [GC], no. 35763/97, § 55, ECHR 2001-XI). Következésképpen a Bíróság úgy véli, hogy a szülő és gyermeke közötti kapcsolat újbóli megteremtése terén az Egyezmény 8. cikke által a Szerződő Államokkal szemben támasztott pozitív kötelezettségeket a jelen ügyben a Hágai Egyezmény és a határozatok elismeréséről szóló EK rendelet (ld. fent hivatkozott *Ignaccolo-Zenide*, § 95) fényében kell értelmezni.

2. A fenti elvek alkalmazása a jelen ügyre

69. A Bíróság annak megjegyzésével kezdi, hogy a kérelmező és a lánya közötti kapcsolat egyértelműen az Egyezmény 8. cikke szerinti családi élet körébe esik.

70. A jelen ügyben a fő kérdés a kérelmező gyermekének külföldre vitele és visszavitelének jogellenes elmulasztása volt. A Bíróságnak ezért azt kell

megvizsgálnia, hogy nemzetközi – különösen a határozatok elismeréséről szóló EK rendeletről, valamint a Hágai Egyezményből fakadó – kötelezettségeik fényében a hazai hatóságok megfelelő és hatékony erőfeszítéseket tettek-e a kérelmező ahhoz fűződő jogának biztosítására, hogy gyermekét visszavigyék hozzá, valamint a gyermek ahhoz fűződő jogának biztosítására, hogy apjával újból kapcsolatot létesíthessen (ld. fent hivatkozott *Ignaccolo-Zenide*, § 95).

71. Gyermekek visszavitelével kapcsolatos eljárások tekintetében a határozatok elismeréséről szóló EK rendelet 11. cikkének 3. bekezdése azt az egyértelmű kötelezettséget rója a hazai bíróságokra, hogy a kérelem benyújtását követő hat héten belül hozzanak ítéletet, kivéve, ha kivételes körülmények merülnek fel. A Bíróság rámutat arra, hogy a kérelmező keresetének a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz történt 2008. március 12-i benyújtását követően az elsőfokú ítéletet meghozatalára csak hét hét múlva, 2008. május 30-án került sor. A másodfokú határozat 2008. szeptember 2-i meghozataláig további tizenhárom hét telt el. A Legfelsőbb Bíróság ítélete ezt követően tizenegy hét múlva, 2008. november 18-án került meghozatalra.

72. Meg kell jegyezni, hogy az első- és másodfokú határozat közötti késedelem oka részben a 2008. július 14. – augusztus 12. közötti bírósági szünet lehetett. A hathetes határidő tiszteletben tartása esetén azonban a Fővárosi Bíróságnak a bírósági szünet előtt, azaz legkésőbb 2008. július 11-ig ítéletet kellett volna hoznia. Továbbá, az ilyen ügyeket sürgősnek kell minősíteni, amelyekkel még bírósági szünet idején is foglalkozni kell. Az eljárásban felmerült további késedelmeket illetően nem került sor indokok előterjesztésére, s nem álltak fenn olyan kivételes körülmények, amelyek igazolnák a késedelmet. Ilyen módon a hazai bíróságok nem jártak el gyorsan és hatékonyan a gyermek visszavitelével kapcsolatos eljárás során, nyilvánvalóan megsértve az alkalmazandó jogot. A Bíróság úgy találja, hogy az eljárás során felmerült ezen késedelmek önmagukban is lehetővé teszik a Bíróság számára annak megállapítását, hogy a magyar hatóságok nem tettek eleget az Egyezmény alapján rájuk háruló pozitív kötelezettségeknek.

73. Emellett – s azon erőfeszítések ellenére, amelyeket a hatóságok az anya és a gyermek eltűnését követően felkutatásukra tettek (ld. fenti 23-32. bekezdés) – a Bíróság úgy találja, hogy 2009. július 29. előtt a hatóságok nem tettek megfelelő és hatékony intézkedéseket a visszavitt elrendelő végzés végrehajtására. A gyermek visszavitelét elrendelő jogerős végrehajtható ítélet 2008. szeptember 2-i meghozatala, valamint az anya és lánya 2009. július 29-i eltűnése között csaknem tizenegy hónap telt el. Ezen időszakban végrehajtási intézkedésként csupán a gyermek önkéntes visszavitele iránti ismételt és sikertelen végrehajtói felhívás megtételére, továbbá egy alkalommal egy viszonylag kis összegű pénzbírság kiszabására került sor. A hatóságok rendelkezésére álló egyéb intézkedési lehetőségek –

a rendőrségi közreműködés lehetőségét és pénzbírság ismételt kiszabását is beleértve – nem kerültek kihasználásra. Bár ezen az érzékeny területen kényszerintézkedések alkalmazása gyermekekkel szemben nem kívánatos, a gyermekkel együtt élő szülő jogellenes magatartása esetén szankciók alkalmazása nem zárható ki.

74. A Bíróság továbbá észrevételezi, hogy bár O.K.-t 2009. július 27-én őrizetbe vették, a hatóságok annak ellenére nem tettek lépéseket a gyermek visszavitelét elrendelő végzés aznapi végrehajtása érdekében, hogy a visszavitelt jogerős és végrehajtható végzés rendelte el. Igaz, a gyermek visszavitelét célzó helyszíni eljárás kitűzött időpontja csak 2009. július 29. volt. A Bíróság azonban rámutat arra, hogy a végrehajtás módjáról rendelkező hazai bírósági határozat már 2009. június 18-án jogerőssé vált. A hatóságoktól gyors és hatékony cselekvést kívánó követelmény fényében a Bíróság nem lát olyan indokot, amely igazolná az ezen két időpont közötti, több mint egy hónapos időszakot.

75. A Kormány azon érvét illetően, hogy a gyermek kimozdítása megszokott környezetéből negatív hatással lehet a gyermek jólétére (ld. fenti 58. bekezdés) a Bíróság hivatkozik a Legfelsőbb Bíróság 2008. november 18-án meghozott ítéletére (ld. fenti 12. bekezdés). Az igazságügyi pszichológiai szakvélemények szerint abban az időben a gyermek érzelmileg még kötődött az apjához, és gyorsan alkalmazkodott volna a Franciaországba történő visszaköltözéshez. A Bíróság ugyanakkor elismeri, hogy az időmúlás megváltoztathatja a körülményeket – amely a gyermek szüleihez, illetve a szülők környezetéhez való kötődésének esetleges újraértékelését teheti szükségessé. A gyermek visszavitelének végrehajtása során az Egyezmény 8. cikkében lefektetett garanciák a gyermek legjobb érdekének megfelelő módon kerülnek alkalmazásra. Ezzel a kérdéssel kapcsolatban iránymutatást nyújt – *mutatis mutandis* – a Bíróság külföldiek kiutasításával kapcsolatos esetjoga (ld. *Maslov v. Austria* [GC], no. 1638/03, § 71, 23 June 2008, és *Emre v. Switzerland*, no. 42034/04, § 68, 22 May 2008), amely szerint a fogadó országban már letelepedett gyermeket érintő kiutasítási intézkedés arányosságának a megítéléséhez figyelembe kell venni a gyermek legjobb érdekét és jólétét, s különösen azon nehézségek súlyosságát, amelyekkel a gyermek a célországban várhatóan szembesül, továbbá azt, hogy mennyire szilárdak a gyermek társadalmi, kulturális és családi kötődései a fogadó országgal, illetve a célországgal (ld. fent hivatkozott *Neulinger and Shuruk*, §§ 145–146, ECHR 2010-...; *Üner v. the Netherlands* [GC], no. 46410/99, § 57, ECHR 2006-XII).

76. Végül, a Bíróság szerint a támadott helyzetet súlyosbította az a tény, hogy több mint három és fél év telt el anélkül, hogy az apa gyakorolhatta volna láthatási jogát. Ennek oka alapvetően az, hogy a magyar hatóságok a határozatok elismeréséről szóló EK rendelet 41. cikkével összhangban

igazolt jogerős bírósági határozat ellenére joghatóság hiányát állapították meg az ügyben (ld. fenti 33-37. bekezdés).

77. Fentiekre figyelemmel – és az alperes Államnak az ügyben fennálló mérlegelési jogköre ellenére – a Bíróság azt a következtetést vonja le, hogy a magyar hatóságok nem tettek eleget pozitív kötelezettségeiknek.

78. Következésképpen az Egyezmény 8. cikkét megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

79. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

80. A kérelmező 40.215 euró vagyoni kártérítést követelt, mivel munkahelyén kutatóévet kellett kivennie azért, hogy lánya visszavitele érdekében intézkedéseket tehessen. Továbbá, a hatóságok elégtelen fellépése miatt magándetektívet kellett megbíznia lánya tartózkodási helyének megállapítására.

81. Ezen felül 50.000 eurót követelt azon nem vagyoni kár megtérítésére, amit amiatt szenvedett, hogy a magyar hatóságok képtelenek voltak láthatási és felügyeleti jogainak az érvényesítésére. A kérelmező hangsúlyozta azt az érzelmi gyöttrődést, amit lányának jogellenes elvitele, és a lányával való kapcsolat újrafelvétele érdekében kifejtett erőfeszítései okoztak.

82. A Kormány túlzottnak találta a követeléseket.

83. A Bíróság megismétli, hogy egyértelmű okozati kapcsolatnak kell fennállni a kérelmező által állított kár, valamint az Egyezmény megsértése között, s hogy a kárigény magában foglalhatja – amennyiben annak helye van – a kiesett jövedelem megtérítése iránti igényt is (ld., többek között, *Aktaş v. Turkey*, no. 24351/94, § 352, ECHR 2003-V (kivonatok)). A kérelmező által követelt vagyoni kártérítést illetően a Bíróság úgy találja, hogy nem áll fenn okozati kapcsolat az állított kár és a megállapított jogsértés között. Ezért a Bíróság ezt az igényt elutasítja.

84. Ami a nem vagyoni kártérítést illeti, a Bíróság megállapította, hogy a magyar hatóságok nem tettek megfelelő intézkedéseket a kérelmező és lánya közötti kapcsolat újbóli létrehozásának megkönnyítésére (ld. fenti 69-80. bekezdés). A Bíróság úgy véli, hogy a kérelmezőt úgy kell tekinteni, mint aki gyötrelmet és bánatot szenvedett el lánya jogellenes elvitele és a magyar hatóságok által tett elégtelen intézkedések miatt. Méltányossági alapon ítélve a Bíróság ilyen címen 20.000 eurót ítél meg számára.

B. Költségek és kiadások

85. A kérelmező további 99.526 eurót követelt a lánya visszaszerzése érdekében tett erőfeszítései következtében felmerült költségek és kiadások megtérítésére. A kérelmező által benyújtott nagy mennyiségű és számszakilag következetlen beadványból az alábbi, ilyen cím alatti tételek állapíthatók meg: 6.297 euró útiköltség, 56.381 euró ügyvédi munkadíj, amelyet a kérelmező ügyvédje a hazai bíróságok és a Bíróság előtti képviselő ellátásáért számlázott ki, valamint 6.653 euró fordítási és adminisztratív költség.

86. A Kormány túlzottnak találta az igényt.

87. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező csak annyiban jogosult költségei és kiadásai megtérítésére, amennyiben bizonyítja, hogy e költségek ténylegesen és szükségszerűen merültek fel, s összegüket tekintve ésszerűek. A jelen ügyben a birtokában lévő dokumentumokra és a fenti kritériumokra figyelemmel a Bíróság 12.000 euró megítélését tartja ésszerűnek az összes címen felmerült költség fedezésére, figyelemmel arra a tényre, hogy a megállapított jogsértés a kérelmező által indított eljárások csak egy részével, nevezetesen a Pesti Központi Kerületi Bíróság ítéletének végrehajtásával kapcsolatos (ld. fenti 13-32. bekezdés).

C. Késedelmi kamat

88. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális kölcsönkamatán kell alapulnia, amelyhez további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Elfogadhatóvá *nyilvánítja* a kérelmet;
2. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 8. cikkét megsértették;
3. *Megállapítja*:
 - (a) hogy az alperes Államnak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmező számára:
 - (i) nem vagyoni kár tekintetében 20.000 (húszezer) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;
 - (ii) költségek és kiadások tekintetében 12.000 (tizenkétezer) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét

kell kifizetnie nemzeti valutában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával;

(b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után.

4. A kérelmező igazságos elégtétel iránti további igényeit *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2011. július 26-án, a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. szabálya 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Françoise Elens-Passos
Hivatalvezető-helyettes

Françoise Tulkens
Elnök